

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/63/2020
Identifikačné číslo spisu: 2114232308
Dátum vydania rozhodnutia: 12.08.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2114232308.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Viery Petríkovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobcu C. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom obec F., prechodným pobytom v F., Z. U.Z. D. XXXX/XX, zastúpeného Pacalaj, Palla a partneri, s. r. o., so sídlom Námestie SNP 3, 917 01 Trnava a žalovanej H. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom v F., C. X, zastúpenej Prosman a Pavlovič, advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Hlavná 31, 917 01 Trnava, IČO: 36 865 281, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 18C/306/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 10Co/4/2017-120 zo dňa 23. januára 2018, takto

rozhodol:

I. Dovolanie z a m i e t a.

II. Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 19.09.2016 č. k. 18C/306/2014-92 žalobu zamietol (prvý výrok) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnej výške (druhý výrok). Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil tým, že strany sporu uzatvorili dňa 09.08.2004 písomnú darovaciu zmluvu, ktorou žalobca daroval žalovanej byt č. XX nachádzajúci sa na 2. nadzemnom podlaží bytového domu v F. U. Z. C. X, čo nebolo medzi stranami sporné. Žalovaná je vedená na liste vlastníctva č. XXXX Okresného úradu Trnava, katastrálneho odboru ako výlučná vlastníčka tohto bytu. Žalobca tvrdil, že žalovaná sa od roku 2014 správa k žalobcovi verbálne surovo (predložil zoznam vulgárnych výrazov, ktorými ho označovala žalovaná), uráža ho, ponizuje, vyhráža sa mu fyzickými útokmi; žalobca sa domnieva, že ide o hrubé a sústavné porušovanie dobrých mravov značnej intenzity. Žalovaná podala na súd žalobu o vypratanie bytu žalobcom, v decembri roku 2015 na byte vymenila zámok. Žalovaná uviedla, že v čase darovania bytu bol žalobca bez financií, ona mu pomohla, vyplatila za neho dlh na byte i na výživnom. Nevedela, že je tretíkrát rozvedený ani o príčinách rozvodu jeho manželstiev. Vzťahy medzi stranami sa narušili prvýkrát v roku 2009, keď si žalobca našiel priateľku, žalovaná sa o tom dozvedela, i o jeho predchádzajúcich vzťahoch, dostala prvú facku. Žalobca jej v zúrivosti nadával, mával návaly hnevu.

Ona mu odpustila, no neskôr, keď mala zdravotné problémy ju žalobca urážal alebo ignoroval. Spolužitie s ním sa stalo neznesiteľným a v decembri 2015 ho vystažovala z bytu. Žalovaná sa lieči ambulantne u psychiatra na úzkosť, čo nemá vplyv na jej spôsobilosť samostatne konať. Syn žalovanej si nevšimol žiadne nehody medzi žalobcom a žalovanou počas ich vzťahu. Na spoločnej dovolenke v Bulharsku 2014, ktorú platila celú žalovaná, sa dozvedel o milenke žalobcu a bol prekvapený, lebo si myslel, že žalobca má s jeho mamou dobrý vzťah. Potom žalobca chodieval do bytu žalovanej už iba sporadicky, kým žalovaná nevymenila zámok, čo žalobca oznámil na políciu. Žalobcovu agresívne správanie bolo potvrdené i v jeho rozvodovom konaní s treťou manželkou, ktorú fyzicky napádal. Tiež bolo preukázané, že mal mimomanželskú známosť. Okresný súd pri posudzovaní správania sa obdarovanej majúcej hrubo porušovať dobré mravy vychádzal z princípu vzájomnosti a hodnotil aj správanie sa darcu. Zistil, že tento sa sám správal k žalovanej v rozpore s dobrými mravmi, keď ju urážal, vyfackal, podvádzať s inými ženami, a práve toto jeho správanie sa bolo príčinou nevhodných reakcií obdarovanej voči nemu, keď ho označila vulgárnymi výrazmi a urážkami. Výmena zámku na byte a vystažovanie vecí žalobcu z neho boli tiež dôsledkom jeho nevhodných prejavov voči žalovanej, ktorej nepomohol počas choroby, do bytu chodieval sporadicky a odišiel za milenkou. Súd prvej inštancie mal za to, že v danom prípade neboli splnené podmienky pre vrátenie daru, lebo obdarovaná sa nesprávala voči darcovi spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy a v konaní nebolo preukázané ani to, že by došlo k jednostrannému právnomu úkonu darcu voči obdarovanej s výzvou na vrátenie daru; žalobu o určenie vlastníckeho práva žalobcu k darovanému bytu preto ako nedôvodnú zamietol. Vzhľadom na úplný úspech žalovanej v spore rozhodol, že má nárok na náhradu trov konania voči protistrane v plnej výške, o ktorej bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Právne svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil ustanoveniami § 628 ods. 1 a 2 a § 630 Občianskeho zákonníka. Naliehavý právny záujem žalobcu na určovacej žalobe okresný súd odôvodnil odstránením spornosti vlastníckeho práva k predmetnému bytu v prípade existencie dôvodu na vyhovieť žalobe, teda v prípade splnenia podmienok pre vrátenie daru.

2. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (ďalej tiež „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudok súdu prvej inštancie rozsudkom č. k. 10Co/4/2017-120 zo dňa 23. januára 2018 potvrdil (I. výrok) a rozhodol, že žalovaná má voči žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške (II. výrok).

2.1. Vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 Civilného sporového poriadku, ďalej aj „CSP“) odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny s použitím § 387 ods. 1 CSP zdieľajúc aj právne závery súdu prvej inštancie. S poukazom na § 387 ods. 2 CSP odvolací súd odkázal na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku súdu prvej inštancie.

2.2. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia s poukazom na odvolacie dôvody odvolací súd doplnil, že žalobca sa po pripustení zmeny žaloby (uznesením súdu prvej inštancie z 09.03.2016 č. k. 18C/306/2014-62, právoplatným 06.04.2016) domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX Okresného úradu Trnava, katastrálneho odboru, nachádzajúcich sa v katastrálnom území F., a to bytu č. XX na 2. podlaží v bytovke blok E., na parc. č. XXXX/XXX, súp. č. XXXX, postavenej na pozemku CKN parc. č. XXXX/XXX, spolu so spoluvlastníckym podielom priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v podiele 5469/170140, ktoré v minulosti daroval žalovanej. K narušeniu vzťahov medzi stranami došlo podľa žalobcu nenávisťným a vulgárnym chovaním žalovanej voči jeho osobe, ktoré podľa žalobcu vyplývalo z depresívnych stavov a vnútorného napätia žalovanej. Žalobca sa domnieva, že ide o hrubé a sústavné porušovanie dobrých mravov značnej intenzity. Vývrcholením zloby bolo podanie návrhu žalovanou na vypratanie bytu žalobcom; konanie vedené na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 24C/72/2014 nie je doposiaľ právoplatne skončené. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe uviedla, že prvé nehody medzi stranami nastali okolo roku 2006, dokedy pripúšťa so žalobcom spolužitie ako druh a družka. Žalobca pred ňou zatajil predchádzajúce tri manželstvá a existujúcu vyživovaciu povinnosť voči svojim deťom v období rokov 2004 až 2006. Nikdy sa nedohodli, že ona mu bude poskytovať bývanie v predmetnom byte, v darovacej zmluve nebolo zriadené vecné bremeno spočívajúce v práve žalobcu byt užívať. K tvrdeniam žalobcu o hrubom správaní sa voči jeho osobe uviedla, že ide len o vymyslené, vykonštruované, absurdné a ničím nepodložené výroky, ktoré nepreukázal žiadnymi dôkazmi. K žalobcovi sa nikdy

nesprávila spôsobom (hrubo) porušujúcim dobré mravy; naopak žalobca sa správa voči nej neprímerane, nevďačne a ponižujúco.

2.3. Odvolací súd uviedol, že podľa odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. augusta 1997 sp. zn. 3Cdo/191/1996 z ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka vyplýva, že k zániku darovacieho vzťahu dochádza na základe dvoch po sebe nasledujúcich právnych skutočností: a) hrubého porušenia dobrých mravov správaním sa obdarovaného voči darcovi alebo členom jeho rodiny a b) jednostranného právneho úkonu darcu adresovaného obdarovanému. Dobré mravy (boni mores) patria k zásadám súkromného práva, bývajú užívané ako kritérium obmedzujúce subjektívne práva v ich obsahu alebo častejšie obmedzujúce výkon subjektívnych práv. Dobré mravy nie sú zákonom definované, ich obsah spočíva vo všeobecne platných normách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovania. Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu nie je akékoľvek nevhodné správanie obdarovaného, ale správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Ide buď o porušenie značnej intenzity alebo porušovanie sústavné, alebo aj neposkytnutie potrebnej pomoci darcovi alebo iným osobám, ktorá povinnosť vyplýva buď z právnych noriem (napr. § 18 a nasl., § 30 a nasl. Zákona o rodine) alebo zo zmluvného vzťahu (lex contractus), pričom tieto osoby patria k členom rodiny darcu. Aj podľa odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 1997 sp. zn. 2Cdo/5/1997 je predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu na vrátenie daru nie akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného, ale správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Pri posudzovaní, či určité konkrétne správanie sa obdarovaného možno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov, treba pritom vychádzať z princípu vzájomnosti. To znamená, že treba brať do úvahy a hodnotiť aj správanie sa darcu, zistiť, či on sám sa nesprává k obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie sa nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny. V kladnom prípade by sa totiž nemohol darca úspešne domáhať vrátenia daru, lebo reakciu obdarovaného i keby bola taktiež nevhodná, by nebolo možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Išlo by v takom prípade o spoločensky nežiadúcu vzájomnú komunikáciu medzi darcom a obdarovaným, ktorú by sotva bolo možné charakterizovať ako hrubé porušenie dobrých mravov zo strany obdarovaného. Výnimkou by bolo iba také správanie sa obdarovaného, ktoré by bolo v zrejmom nepomere k správaniu sa samotného darcu. Podľa odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu SR z 24.11.1994 sp. zn. 3Cdo/130/1994 negatívne správanie sa obdarovaného k darcovi, alebo jeho rodine, ktoré treba posudzovať ako správanie sa v rozpore s dobrými mravmi sa musí prejavovať objektívne. Právne vzťahy založené prevodom vlastníctva darovacou zmluvou zakladajú právny stav, ktorý má právnu istotu, požíva právnu ochranu s tým, že záväznosť z toho vyplývajúcu zmluvné strany na seba zobrali samy a dobrovoľne. K narušeniu tohto stavu nemôže dôjsť zo svojvôle darcu.

2.4. Odvolací súd zdôraznil, že súd prvej inštancie zohľadnil konštantnú judikatúru aj predpoklady úspešného uplatnenia práva darcu na vrátenie daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka. Aj odvolací súd dospel k záveru, že v danej veci nebolo preukázané naplnenie základnej zákonnej podmienky umožňujúcej darcovi domáhať sa vrátenia daru od obdarovaného podľa hypotézy § 630 Občianskeho zákonníka, a správanie sa obdarovanej - žalovanej voči žalobcovi - darcovi hrubo porušujúce dobré mravy. V tomto smere zaťažovalo žalobcu bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno (§ 132 ods. 1 CSP) na preukázanie takých rozhodujúcich skutočností, ktoré by umožňovali prijať záver o správaní sa obdarovanej v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Žalobca nepredložil a ani neoznačil žiaden taký relevantný dôkaz, z ktorého by vyplývalo ním tvrdené správanie sa žalovanej v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Za takéto správanie totiž nemožno považovať to, že žalovaná sa rozhodla ukončiť vzájomné spolužitie so žalobcom, že ho vyzvala na opustenie bytu, vypratala mu veci do pivnice, odhlásila mu trvalý pobyt, podala na súd žalobu na vypratanie bytu, zohľadniac pritom najmä vzájomnosť vzťahov medzi stranami, keď vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že vyššie uvedené konanie žalovanej bolo reakciou na konanie žalobcu.

2.5. K ďalším odvolacím námietkam odvolací súd uviedol, že žalobca bol už pri podaní žaloby zastúpený advokátom a totožný právny zástupca bol jeho zástupcom počas celého súdneho konania pred súdom prvej inštancie, vrátane zastupovania na ostatnom súdnom pojednávaní, na ktorom bol vyhlásený rozsudok. Všetky listiny, ktoré boli zo strany žalovanej predložené súdu, boli doručené žalobcovi alebo jeho zástupcovi, pričom vždy mal žalobca možnosť sa k nim vyjadriť. Okresný súd vykonal

oboznamovanie sa s ich obsahom, listiny predložené na pojednávaní konanom dňa 01.08.2016 boli zástupcovi žalobcu rovnako po pojednávaní (ktoré bolo odročené bez prejednaní vecí samej pre neúčast' žalobcu a jeho právneho zástupcu) doručované a mal možnosť sa k nim vyjadriť, pričom toto právo nevyužil. Žalobca bol na ostatnom súdnom pojednávaní (dňa 19.09.2016) priamo jeho zástupcom ospravedlnený, zástupca nežiadal o jeho vypočutie, súhlasil s prejednaním vecí v neprítomnosti žalobcu, žalobca na ostatnom pojednávaní predložil dokonca návrhy na doplnenie dokazovania (vykonanie dôkazu obhliadkou vecí), ktorý dôkaz bol aj vykonaný. Na ostatnom pojednávaní sudca oboznámil prítomné strany s doposiaľ vykonaným dokazovaním, vyzval strany na predloženie návrhov na doplnenie dokazovania a následne vyhlásil uznesenie o skončení dokazovania (nakol'ko neboli - a to ani zo strany zástupcu žalobcu - predložené žiadne návrhy). Odvolací súd poukázal na ustanovenie § 196 CSP, v zmysle ktorého na návrh súd môže vypočúť strany sporu. Na ostatnom pojednávaní takýto návrh zástupca žalobcu nepredložil, preto jeho tvrdenie o odňatí možnosti konať pred súdom nie je správne.

2.6. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcu odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby osobitne sa s nimi vysporiadavať. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán sporu (rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a pod.).

2.7. Odvolací súd rozhodol, že žalovaná má voči žalobcovi podľa § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške vzhľadom na to, že bola v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešná a neboli dané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali úspešnej žalovanej výnimočne náhradu trov konania nepriznať (§ 257 CSP). O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (v ďalšom aj „dovolateľ“) tvrdiac existenciu dovolacích dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP s návrhom, aby dovolací súd rozsudok napadnutý dovolaním zrušil.

3.1. V úvode dovolania dovolateľ tvrdil, že odvolací súd sa nesprávnym právnym posúdením vecí „odchýlil od rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR v čiastkovej otázke týkajúcej sa predpokladov vrátenia daru v časti rozporu správania obdarovaného s dobrými mravmi, pričom Najvyšší súd SR posudzuje vec rozdielne čo do právnej otázky aplikácie správnych právnych predpisov na zistený skutkový stav, ktorej nesprávnosť je primárnym dôvodom nesprávneho právneho posúdenia vecí dovolacím súdom. Rozsudkom odvolacieho súdu bol potvrdený taký právny stav, podľa ktorého má byť v súlade s platným právom, ak obdarovaná žalovaná môže vyháňať darcu - žalobcu z bytu, ktorý jej žalobca predtým za odlišnej situácie daroval, a podľa ktorého obdarovaná žalovaná môže darcovi - žalobcovi odhlásiť trvalý pobyt z bytu a nevydať mu jeho hnutelné veci, a nie je jej postup považovaný za hrubý rozpor s dobrými mravmi, a to za situácie, kedy žalobca žalovanej pomáhal pri jej zdravotných problémoch, pričom aj svedok (syn žalovanej) potvrdil, že medzi žalobcom a žalovanou neboli viditeľné nezhody“.

3.2. Dovolateľ zdôraznil, že jeho právo na spravodlivé súdne konanie zahŕňa aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Odvolací súd sa neriadil zásadami riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, čím postupoval v rozpore s ustálenou praxou dovolacieho súdu a porušil najmä § 220 ods. 2 v spojení s § 378 ods. 1 a § 393 ods. 3 CSP. Odvolací súd nijako nešpecifikoval neprimerané konanie žalobcu, ktoré malo byť adekvátnou príčinou konania žalovanej, ktoré odvolací súd preukázané mal (ukončenie spolužitia so žalobcom, výzva na opustenie bytu, vypratanie jeho vecí do pivnice, odhlásenie trvalého pobytu, podanie žaloby o vypratanie bytu), čím je odvolací rozsudok nepreskúmateľný.

3.3. Odvolací súd podľa dovolateľa pri pomerovaní vzájomného správania žalobcu a žalovanej rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/130/1994 a 2Cdo/5/1997 iba odcitoval bez ich konkrétnej aplikácie na zistený skutkový stav.

3.4. Dovolateľ tiež vytkol, že odvolací súd len prebral stav konštatovaný v rozsudku súdu prvej inštancie, no mal uviesť, ktoré konkrétne konanie žalobcu malo napĺňať znak provokácie žalovanej alebo rozporu s dobrými mravmi.

3.5. Záver súdu prvej inštancie o provokovaní žalovanej žalobcom podľa dovolateľa nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Súd nemohol mať preukázaný ani záver, že by mal žalobca milenku alebo byť

agresívny, lebo tento argument bol iba v rovine tvrdenia žalovanej proti tvrdeniu žalobcu a žalobca to poprel. Ani svedok (syn žalovanej) neidentifikoval akúkoľvek konkrétnu ženu, ktorá by mala byť žalobcovou údajnou milenkou. Odvolací súd toto pochybenie nenapravil, čo znamená postup v rozpore s ustálenou judikatúrou dovolacieho súdu. Navyše hodnotiť v rámci posudzovania správnosti aplikácie vrátenia daru vzájomné správanie žalobcu a žalovanej je prípustné iba v prípade, ak by domáhanie sa vrátenia daru žalobcom súd zamýšľal kvalifikovať ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Inak je táto úvaha neprípustná, pretože zákon ako podmienku zamietnutia návrhu na vrátenie daru neustanovuje nevhodné správanie sa darcu, ktorý sa dobrovoľne a bezodplatne vzdal svojho vlastníckeho práva, preto mu prislúcha ďaleko silnejšie postavenie pri uplatnení práva podľa § 630 Občianskeho zákonníka ako obdarovanému. Skúmaním správania sa žalobcu medzi podmienkami vrátenia daru súdu nižších stupňov konali nad rámec zákona.

3.6. Darca sa ako dôvodu na vrátenie daru nemôže dovolávať skutkových okolností, ktoré nastali alebo existovali v čase pred darovaním (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 33Cdo/2425/1998), preto sa ani obdarovaný pri posudzovaní správania darcu nemôže dovolávať skutočnosť, ktoré nastali pred uzavretím darovacej zmluvy, a tobož zo vzťahu darcu k úplne inej osobe. Pokiaľ súdy vychádzali zo správania žalobcu k jeho bývalej manželke, postupovali v rozpore so zákonom a s ustálenou judikatúrou vyšších súdov.

3.7. Dovolateľ nesúhlasil so zistením okresného súdu o nepreukázaní jednostranného právneho úkonu darcu voči obdarovanej s výzvou na vrátenie daru. Tvrdil, že takáto výzva zo dňa 06.10.2014 podaná splnomocnencom žalobcu C.. E. je súčasťou súdneho spisu a ak by aj neexistovala, pre úspešné uplatnenie inštitútu vrátenia daru postačuje popri správaní sa žalovanej v hrubom rozpore s dobrými mravmi doručenie žaloby žalovanej, čo splnené bolo. Odvolací súd postupoval v rozpore s § 387 ods. 3 CSP, ak sa s obsahom výzvy, resp. nesprávnou právnou kvalifikáciou prvoinštančného súdu, nevysporiadal, aj v rozpore s doterajšou judikatúrou dovolacieho súdu vychádzajúcou z rozhodnutia NS ČR sp. zn. 22Cdo/1620/2001, ktorá za jednostranný právny úkon darcu považuje aj jeho žalobu.

3.8. Dovolateľ napokon uviedol, že odvolací súd v konaní sp. zn. 24C/72/2014 o vypratanie bytu medzi tými istými stranami sporu v uznesení zo dňa 28.02.2017 o zrušení uznesenia okresného súdu tomuto uložil pokyn spojiť konanie s konaním vedeným pod sp. zn. 18C/306/2014. Odvolací súd napriek tomu v spore sp. zn. 18C/306/2014 vydal dňa 23.01.2018 rozsudok napadnutý dovolaním bez toho, aby sa vysporiadal s uvedeným uznesením, hoci mu tak konať prikazuje zákon (§ 237 ods. 1 CSP), čím prispel k stavu právnej neistoty (ako má teraz postupovať súd v súvisiacom súdnom konaní?). Poukázal na to, že na pojednávaní dňa 19.09.2016 vo veci sp. zn. 18C/306/2014 na súde prvej inštancie sa zúčastnil ako verejnosť sudca odvolacieho súdu C.. B., pričom následne 28.02.2017 senát, ktorého je tento sudca predsedom, vydal vo veci sp. zn. 24C/72/2014 zrušujúce uznesenie.

4. Žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu vo vyjadrení k dovolaniu namietla, že žalobca v dovolaní neuviedol, z čoho vyvodzuje jeho prípustnosť a dôvodnosť (neuviedol ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal odvolací súd odkloniť a nešpecifikoval ani rozdielnu rozhodovaciu činnosť dovolacieho súdu). Nestotožnila sa s dovolateľovými námietkami nedostatočného odôvodnenia rozsudku a nedostatočne zisteného skutkového stavu. V konaní nebolo preukázané správanie žalovanej voči žalobcovi opísané v žalobe, správanie žalobcu voči žalovanej preukázané bolo. Žalobca opomenul písomné vyhlásenie svedkyne K. R., ktoré jasne a určite opisuje niektoré z mnohých prejavov žalobcu voči žalovanej, ktoré ju viedli k ukončeniu spolužitia a podaniu žaloby o vypratanie bytu. Syn žalovanej vo svedeckej výpovedi potvrdil, že sa dozvedel o vzťahu žalobcu s inou ženou v období, kedy žalovaná napríklad uhradila všetky náklady spojené s dovolenkou v Bulharsku, že žalobca chodil domov sporadicky, nakoľko býval u inej ženy a ak prišiel, búchal hrncami (a teda sa snažil zneprijemniť žitie žalovanej). Výpoveď tohto svedka treba interpretovať v spojení s ostatnými dôkazmi tak, ako to vykonali súdy. Nebol daný a ani dnes neexistuje dôvod k tomu, aby sa postoj a správanie žalovanej mohlo považovať za hrubé porušovanie dobrých mravov. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno k svojim tvrdeniam a naopak, niektoré (z pohľadu žalovanej) podstatné tvrdenia nepoprel, iba ich upresnil. Žalovaná zdôraznila, že žalobca k bytu nemá nijaké zmluvné ani vecné právo.

4.1. V závere žalovaná uviedla, že navrhovala spojenie konaní o vypratanie bytu a o určenie vlastníckeho práva. O jej odvolaní proti uzneseniu o prerušení konania rozhodol odvolací súd 28.02.2017, teda po vydaní rozsudku súdu prvej inštancie (19.09.2016), kedy prejednanie oboch vecí už nebolo možné.

Konanie o vypratanie bytu sa ukončilo späťvzatím žaloby žalovanou pre správanie sa žalobcu, ktorý byt vypratával. Prítomnosť C.. B. pri vyhlasovaní prvostupňového rozhodnutia (ako verejnosti) bola sudcom odvolacieho súdu zdôvodnená výkonom kontroly. Žalovaná navrhla odmietnutie, alternatívne zamietnutie dovolania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd“ príp. „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. Dovolateľ v dovolaní uviedol, že dovolanie podáva z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a § 421 ods. 1 písm. c) CSP.

6.1. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

6.2. Pre to, aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP.

6.3. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický odklon jej riešenia, zvoleného odvolacím súdom, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnu otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľ prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP riadne nešpecifikoval, pretože jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom neuviedol konkrétnu právnu otázku riešenú odvolacím súdom, neuviedol ako ju riešil odvolací súd a v čom sa jeho riešenie odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe ani to, ako mala byť táto právna otázka riešená správne.

6.4. Otázkou relevantnou v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa nemohla vytvoriť ani ustáliť rozhodovacia prax odvolacieho súdu. Procesná strana vyvodzujúca prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia musí: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) podať svoje vysvetlenie, ako mala byť táto otázka správne riešená. Aj pri dovolacom dôvode podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolací súd konštatuje, že dovolateľ nevymedzil konkrétnu právnu otázku riešenú odvolacím súdom, neuviedol ako ju odvolací súd vyriešil ani to, ako mala byť táto právna otázka riešená správne.

7. Na základe uvedeného dovolací súd konštatuje, že dovolanie v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP dovolateľ neodôvodnil prípustnými dôvodmi a dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP.

8. Dovolací súd aplikujúc ustanovenie § 124 CSP posudzoval dovolanie podľa jeho obsahu a v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 zo dňa 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 09. júna 2020) dospel k záveru, že dovolateľ uplatnil ako dovolací dôvod aj vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

9. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9.1. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú teda zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Dovolateľ v dovolaní vytkol v prvom rade nedostatok riadneho odôvodnenia a arbitrárnosť rozsudku odvolacieho súdu. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Súd má povinnosť presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 220 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadnúť na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29.05.1997, Higgins c. Francúzsko z 19.02.1998). O arbitrárnosť

súdneho rozhodnutia ide aj vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

11. Dovolateľ videl nedostatočné odôvodnenie a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu v nešpecifikovaní neprimeraného konania žalobcu, ktoré malo byť adekvátnou príčinou konania žalovanej (spočívajúceho v ukončení spoluzitia, výzve na opustení bytu, vypratani vecí žalobcu do pivnice, odhlásení jeho trvalého pobytu z bytu a podaní žaloby o vypratanie). Súd prvej inštancie v odseku č. 36 rozsudku uviedol: „Súd hodnotil aj správanie sa darcu. Zistil pritom, že tento sám sa správal k žalovanej v rozpore s dobrými mravmi, keď ju urážal, vyfackal, podvádzal s inými ženami a práve toto jeho správanie sa bolo príčinou nevhodných reakcií obdarovanej voči nemu, keď ho označila vulgárnymi výrazmi a urážkami. Výmena zámku na byte a vystaňovanie vecí žalobcu z neho boli tiež dôsledkom jeho nevhodných prejavov voči žalovanej, keď jej nepomohol počas choroby, do bytu chodieval sporadicky a odišiel za milenkou.“ Odvolací súd v bode 8. odôvodnenia svojho rozsudku uviedol, že „preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku, a pretože odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku.“ Dovolací súd potom konštatuje, že rozsudok odvolacieho súdu napadnutý dovolaním (ktorý je potrebné chápať v jeho organickej jednote ako celok s rozsudkom súdu prvej inštancie - pozri rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 259/2018) spĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 a § 393 ods. 1, 2 CSP a nemožno ho považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj ich všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Súd v základnom konaní sa vysporiadali so všetkými relevantnými námietkami a návrhmi strán sporu, neopomenuli nijakú pre konanie relevantnú okolnosť. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

12. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ v súvislosti s uplatnenou prípustnosťou dovolania namietal de facto aj nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie a nesprávne hodnotenie dôkazov.

13. Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom konaní viazaný návrhmi strán (účastníkov) na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané je vecou súdu, a nie účastníkov konania (strán sporu).

14. Podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (pozri rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Ako už najvyšší súd uviedol vyššie, súčasťou

práva na spravodlivý súdny proces nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Na druhej strane Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené.

15. V konkrétnostiach dovolateľ namietol, že záver súdov nižších inštancií o provokácii žalobcu voči žalovanej, ku ktorému dospeli pri pomerovaní správania žalobcu ako darcu a žalovanej ako obdarovanej v procese skúmania podmienok vrátenia daru, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Odvolací súd podľa dovolateľa nemohol mať preukázaný záver, že by žalobca mal mať akúkoľvek milenkku alebo byť agresívny, keď ani svedok (syn žalovanej) neidentifikoval konkrétnu ženu, ktorá mala byť žalobcovou milenkou. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že syn žalovanej ako svedok vo svedeckej výpovedi na pojednávaní dňa 01.02.2016 uviedol, že sa o vzťahu žalobcu s inou ženou (odlišnou od jeho matky - žalovanej) dozvedel na dovolenke v Bulharsku v r. 2014 a nevie, prečo žalobca nadviazal známosť s inou ženou. Žalobca na jeho výpoveď nereagoval nijako, pravdivostnú hodnotu tohto tvrdenia nepoprel. Po výpovedi svedka iba na otázku sudkyne odpovedal, že nie je pravdivé tvrdenie žalovanej t. j. nie tvrdenie svedka, pozn. dovolacieho súdu), že by počas ich spolužitia od r. 2003 nadviazal známosť s inou ženou. Rovnako žalobca nijako nereagoval na písomné čestné vyhlásenie K. R. zo dňa 04.05.2016 (ktorého obsah je uvedený v bode 19. rozsudku okresného súdu) obsahujúce popis správania žalobcu k žalovanej (vrátane vyjadrenia o tom, že ju vyhodí z bytu a bude bezdomovkyňa, aj o nevhodných a ponižujúcich vyjadreniach na jej adresu). Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje najmä na body 18., 21. a 22. rozsudku odvolacieho súdu, ktorý vysvetlil dôkaznú povinnosť strán sporu a proces dokazovania, aj na skutočnosť, že na pojednávaní konanom na okresnom súde dňa 19.09.2016 bolo dané predbežné právne posúdenie so záverom o nedôvodnosti žaloby, strany sporu boli poučené o koncentrácii konania aj o dokazovaní, no žiadne vyjadrenia nepredniesli. Prítomný právny zástupca nenavrhol doplniť dokazovanie opakovaným vypočutím neprítomného žalobcu (ktorý bol vypočutý na pojednávaní dňa 01.02.2016).

16. Dovolací súd považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že predmetom konania bolo po zmene žaloby určenie vlastníckeho práva žalobcu k bytu. Naplnenie podmienok vrátenia daru bolo skúmané (iba) vo vzťahu k (ne)existencii nadobúdacieho titulu vlastníctva žalobcu k spornému bytu. K zániku darovacieho vzťahu podľa § 630 Občianskeho zákonníka dochádza na základe jednostranného právneho úkonu darcu voči obdarovanému, ktorý hrubo porušil dobré mravy svojím správaním voči darcovi alebo voči členom jeho rodiny. Hrubým porušením dobrých mravov sa rozumie ich porušenie značnej intenzity alebo ich sústavné porušovanie (R 88/1998). Súdny v základnom konaní dospeli k záveru, že v danej veci žalobca neunesol bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno a nepreukázal naplnenie základnej zákonnej podmienky umožňujúcej darcovi domáhať sa vrátenia daru od obdarovaného podľa hypotézy § 630 Občianskeho zákonníka. Inak povedané, žalobca nepreukázal skutočnosť (nepredložil a ani neoznačil žiadny relevantný dôkaz - viď bod 24. prvá veta odôvodnenia odvolacieho súdu), ktoré by umožňovali prijať záver o správaní sa obdarovanej v hrubom rozpore s dobrými mravmi k osobe žalobcu. Skúmanie, či došlo k jednostrannému právnomu úkonu darcu voči obdarovanej s výzvou na vrátenie daru pri nepreukázaní správania obdarovanej k darcovi alebo k členom jeho rodiny spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy je potom irelevantné. Iba na okraj dovolací súd poznamenáva, že takáto výzva (podľa tvrdenia dovolateľa datovaná dňom 06.10.2014) sa v preskúmanom súdnom spise, hoci to dovolateľ tvrdil, nenachádza.

16.1. Správny a v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu (konkrétne rozhodnutia ktorého citovali okresný aj odvolací súd) bol aj dovolateľom namietaný procesný postup okresného súdu, potvrdený súdom odvolacím, ktorý vzhľadom na obranu a procesné návrhy žalovanej (ktorá si plnila dôkaznú povinnosť v snahe uniesť dôkazné bremeno) aplikoval princíp vzájomnosti a zisťoval

vzájomnosť nevráživého správania darcu a obdarovanej.

17. Dovolací súd uzatvára, že dovolateľ v dovolaní neuviedol nevykonanie takého dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, nakoľko iba takúto skutočnosť možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. Podľa názoru dovolacieho súdu potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP (v podrobnostiach viď bod 11. tohto rozsudku). Ani v hodnotení dôkazov súdmi nižších stupňov dovolací súd nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Iba taká skutočnosť by totiž zakladala odňatie spravodlivosti. Napokon dovolací súd pripomína, že dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je len paušálny nesúhlas s právnym posúdením veci.

18. K dovolacím výhradám týkajúcim sa viazanosti súdu prvej inštancie pokynom odvolacieho súdu na spojenie konaní vysloveným v uznesení, ktorým bolo zrušené uznesenie okresného súdu o prerušení konania vedeného pod sp. zn. 24C/72/2014 (o vypratanie bytu) vo vzťahu k aplikácii § 237 ods. 1 CSP dovolací súd iba stručne udáva, že ide o pokyn pre súd prvej inštancie (nie pre odvolací súd) týkajúci sa primárne vedenia konania, ktorého konečné rozhodnutie nie je (na rozdiel od konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 18C/306/2014) predmetom dovolacieho prieskumu.

19. Vzhľadom na neopodstatnenosť námietok dovolateľa, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu je v tejto časti prípustné, avšak nie je dôvodné, preto rozhodol o jeho zamietnutí podľa § 448 CSP.

20. Dovolací súd žalovanej ako úspešnej v dovolacom konaní priznal podľa § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP voči neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok